

Розділ перший
Бойова група. Арсен заплутався.
«Я не боягуз!»
Арсен лишається сам. Рятівні двері

— Ну що, Сєня, спалимо тачку цьому бандері?
Арсен не стримався, скривився. Його дратувало
оте «Сєня» — не любив, коли так називали. Вва-
жав це дражнилкою, а ще — чимось таким... Зна-
єте, часто кажуть: дівчачим. У місті, де він наро-
дився, у школі, де вчився до того, як його батьки
втекли, і в компанії, з якою водився, «дівчаче»
було вищим ступенем образи для хлопця.

Дуже кортіло Арсенові належати до *нормальних*
пацанів, як у них казали. Так сталося, що вродився
тлустим. Не те щоб їв багато чи рухався мало,
як оті нещасні «ботаніки» в окулярах. Просто
мав широку кістку, і тато, коли сердився, часом
не стримувався і цідив крізь зуби: «От у кого воно
таке вродилося! Явно не в мене!» Мама далеко
по відповідь не лізла — відбривала з лету: «Наша
порода, Книшова!»

Якось Арсен запитав, що то за порода така. Мама охоче пояснила: з діда-прадіда її рід походить від Івана Книша, добре знаного колись у степах Дикого поля. Хлопчина ще більше засмутився. Його далекі пращури були вояки, лицарі, які й самі перемагали в двобоях, і могли вести за собою бойові сотні. А він, виходить, удався в них хіба тулубом, тож скидався на товстуна-ненажеру.

Насправді Арсен Гірник їв дуже мало. Намагався їсти ще менше, бо думав, що нарешті схудне. Часом доводилося навіть шифруватися: вдавав, що поїв, аби мама не сварилася, а сам викидав порції так, щоб ніхто не бачив.

Але худішим від того не став. Зате тиждень свідомого голодування звалив його з ніг на уроці фізкультури — тому самому, якого Арсен найбільше боявся. Адже ті *нормальні пацани*, що були для нього взірцем, бажаною компанією, всі як один мали накачані м'язи, краще за всіх бігали, стрибали, билися, виборювали нагороди на змаганнях. Та головне — з ними дружили найгарніші дівчата не лише з їхньої, а й з найближчих шкіл.

Коли Арсен упав тоді в спортзалі, *пацани* першими почали реготати й тицяти в нього пальцями. Але їхній лідер, Коля Соколов, одразу розтлумкав, що справа серйозна. Миттю згуртував своїх — ті підхопили полеглого й віднесли в медпункт, до медсестри. Потім батькам Гірникам перепало

на горіхи: мовляв, морять сина голодом, не стежать за здоров'ям дитини, а хлопчина в жахливому стані. Згадували про якусь шлункову болячку з незрозумілою назвою. Переляканий Арсен сам заявив: тепер їстиме, тільки давайте. Але вийшло на гірше: змучений тижневим постуванням слабенький шлунок жодної страви не прийняв. Арсенові тоді навіть підскочила температура, бо він палав від сорому.

Такий кепський досвід дався взнаки. Хлопчина більше не намагався худнути. Отже, поставив хрест на спробах стати стрункішим, сильнішим і моторнішим. А зараз — зійтися з компанією, яку вважав нормальною. І з тими, на кого прагнув бути подібним.

Однак рівно за рік Арсенове життя стрімко помінялося. Зробило такий кульбіт, що він уже й не знав, дякувати долі чи журитися. З одного боку, його родина покинула рідне місто й рідний териконовий край, і то, мабуть, назавжди. З іншого боку, тут, у Києві, зблизитися з *нормальними пацанами* виявилось простіше.

Бо тут нові Арсенові друзі Росію і все російське ворожим не вважали. Навпаки, впевнено говорили: це Київ почав війну з Донбасом. Недруги тут усюди, звідусіль. Тож слід зачаїтися й готувати помсту.

— Мусимо триматися в тилу ворога разом, — сказав Валера Марков, чемпіон з кікбоксингу серед

школярів його рідної Макіївки. — Станемо партизанами. Бойовою групою. — На цих словах міцно стиснув Арсенову правицю.

І скоро від слів перейшли до справ — бойова група вирішила завдати першого удару.

З новобранцем їх зробилося четверо. Лідер — ну хто б мав сумнів! — Валера власною персоною. Його права рука — Костур, він же Костя Литвинів, теж із Донецька. Попервах Арсен боявся, що в них із Костуром виявляться спільні знайомі і той неодмінно розкаже новим друзям, що вдома Гірника вважали слабаком. Але ж Донецьк — мільйонне місто, всі не можуть знати всіх. Збагнувши це, Арсен розслабився.

Третім був Філ — на таке ім'я відгукувався Пилип Завадський. На відміну від решти, цей був корінний киянин. І цим вразив Арсена, який думав, що в Києві всі-всі ненавидять Донбас і дружню Росію. А тут — справді *нормальний пацан*, говорить правильні, на думку Валери, речі. Ще й запевняє: таких, як він і його батьки, у Києві більшість.

Як доказ Філ привів до бойової групи Тоху — він же Антон Антонович Антонов. Той говорив небагато, був вищий на голову від кожного з компанії і дуже любив, коли до нього зверталися повністю — на прізвище, ім'я та по батькові. Валера Марков так і робив, коли треба було за щось похвалити приятеля. Натомість лідер був чи не

єдиним, кому дозволялося спростити звертання до куцою «Тоха».

Про Тоху Арсен знав лише те, що його батька вигнали з міліцейської служби — так поліція називалася ще рік тому. Мовляв, незаконно затримував отих, з Майдану. Хоча Гірник цілковито поділяв Тошине обурення. Вони ж порушили всі закони й правила, захопили центр не просто міста — столиці цілої держави, ще й встановлювали власні правила.

Тож як сина компетентної людини Арсен і запитав Тоху:

— Хіба за спалену машину нам нічого не буде?

— Буде, — заявив Тоха. — Якщо зловлять. Але ж нас не зловлять.

— Все одно шукатимуть, — правив своє Арсен. — Спалити чуже авто — діло серйозне.

— Знаєш, скільки по Києву щодня горить машин? — устрям Костур. — Одна щонайменше. І що, кожен підпал на нас вішати? У них мотузок для вішання забракне.

— Сєня, чувак, пояснюю популярно, — нарешті підключився Валера. — Це не просто собі машина. Це тачка вбивці. За що його вчора нагородили, ще й по всіх каналах показали? За участь у війні. На тій війні, чувак, убивають наших з тобою земляків. Тільки за те, що вони говорять по-російськи і не хочуть стати колонією Америки. Ми просто

мусимо помститися. За себе і наших батьків — найперше. Інакше, чувак, ми будемо поганими синами. Невдячними дітьми, я б навіть так сказав.

Не раз і не два чув Арсен Гірник подібне.

Не лише від Валери Маркова, свого нового київського друга. Так казав і тато, особливо розпалювався, коли сварився на цю тему з мамою. Так казали їхні донецькі сусіди, родичі, знайомі. Та й тепер такі розмови ведуть.

Ні від кого Арсен ще не чув, що треба палити машини тих, кого називають атовцями. Тільки ж не в машинах справа. Арсенові батьки, як і багато інших мешканців донбаських міст та містечок, змушені були тікати від війни хто куди. Добре, що Арсенів тато мав у Донецьку непоганий бізнес. Його вдалося, хай і з певними втратами, як розумів хлопчина, зберегти тут, у Києві. Але ж далеко не всім так пощастило.

От хоча б Костура взяти. Втекли минулої осені, коли зайшла російська армія. І вже скоро рік, як туляться в гуртожитку. І це ще вважається — вдало прокрутилися. Костур казав: мама взяла все в свої руки, ті дві кімнати фактично зубами вигризла. До того два місяці мешкали в рідні. Жили, мов у тій рукавичці, в одній кімнаті четверо. А родичі виявилися ще тими фруктами — цілу зиму на тому Майдані чергували, ще й дітей брали з собою.

Зізнався Костур: жодного спокійного дня не мав. Заводили катеринку з ранку до ночі, з'ясовували, хто в усьому винен, обзивали одне одного. Завдяки цьому Литвинови й змогли так швидко евакуюватися від *майданутих* родичів. Ті, виявляється, ще більше сприяли, аби цих, як вони казали, сепаратистів швидше відселити. Хай знають, як їм тут ідуть назустріч.

— Ага, назустріч, — сичав потім Костур. — Де будинок на два поверхи, який ми в Донецьку мали. А де дві піндюрки в чорта на рогах!

Але Арсенові відтоді, як усе почалося, муляла одна думка.

Гаразд, нехай у Києві той Майдан скинув законного президента і встановив незаконний режим. Гаразд, нехай усі вони ненавидять Донбас-годувальник та його жителів-трударів, які годували всю країну. Але пощо Гірники, як і Литвинови, і тисячі інших мешканців Донбасу стрімголов утікали з домівок, лишаючи все нажите важкою працею. А може, батьки Колі Соколова вчинили мудро, коли лишилися вдома? Росія прийшла на допомогу, взяла під захист, підтримує визвольну війну. Але чому ж тоді від визволителів і братів тікати сюди, в іншу Україну, де ненавидять, клянуть і обзиваються?

Заплутався Арсен Гірник: чому ж вони з батьками втекли від Росії-визволительки до України-гнобительки?..

Туди, де погано, не втікають звідти, де добре.

У свої тринадцять років хлопчина засвоїв цю істину міцно. Настільки, що взяв її собі за життєве гасло. Завжди лишатися там, де добре. І бути з тими, хто тебе поважає. Тому й тримається їхнього невеличкого, зате тісного, дружнього гурту.

З ними Арсенові подобалося — аби ще Сенею не називали...

Нічого, вирішив він. Поважне ставлення слід заслужити. Вдома насміхалися, кепкували з товстуна. Тут почне з чистого аркуша.

Ось тільки шанс проявити себе трохи сумнівний. Навіть ризикований. Звісно, машина, на яку вони націлилися, належить ветерану АТО. У новинах сказали: на фронті з перших днів війни, доброволець, розвідник, був в оточенні, втік з полону, а з госпіталю знову попросився на фронт.

— Ох, як же подобається йому воювати з нескореним Донбасом! — сказав на це Валера Марков, ще й сплюнув густою слиною собі під ноги.

Арсен погоджувався. Так, кровожерливий убивця цей чоловік з позивним Росомаха. По телевізору його позивний теж назвали. Але він має протез замість лівої ноги. Тому й змушений залишити передову, хоч коли брав нагороду — пообіцяв неодмінно повернутися. Машину бойові друзі подарували, його власній ще раніше хтось пустив червоного півня.

Але якби ж то в того Росомахи та й були цілі обидві ноги...

Отак мучила хлопця совість. Не витримав — зізнався, поділився з товаришами своїми сумнівами.

І дарма.

— Боягуз, — вироком прозвучало коротке слово з вуст Валери Маркова. — Скажи, Антоне Антоновичу.

Мовчазний Тоха просто кивнув.

— Засцяв — то признайся. Тут усі свої, не бійся, — глумливо додав Костур.

— Не міряйте по собі, — філософськи зауважив Філ. — Ви, пацани, все розумієте й нічого не боїтеся. Але ж не всі готові брати з вас гарний приклад.

Четвірка щиро розреготалася. Марков ще й поблажливо поплескав Гірника по плечу. Так чинять, коли треба заспокоїти нерозумну дитину. Мовляв, не журися, синку, колись і з тебе будуть люди. А тим часом дивися на старших і вчися. Хоч усі четверо були однолітки, і це найбільше зачепило Арсена.

Щоки запалали, ще трохи — дим піде, так собі хлопчина уявив. Не часто дозволяв собі пустити сльози на волю. Тут відчув: зсередини щось підступає, піднімається невблаганно. Ще трошки — і зовсім ганьба: плаксієм назвуть, почнуть пальцями тицяти.